

การตั้งชื่อพันธุ์ทุเรียนในเขตภาคตะวันออกของไทย

Naming Durian Varieties in Eastern Thailand

กนกวรรณ วารีเขตต์¹ / กันติทัต การเจริญ² / ถิรวรรณ ศรีรัตนโชติชัย³

Kanokwan Wareeket¹ / Kantithat Karncharoen² /

Thirawan Sriratanachotchai³

สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จันทบุรี 22000, ประเทศไทย
Program in Thai, Faculty of Humanities and Social Sciences,
Rambhai Barni Rajabhat University, Chanthaburi, 22000, Thailand

Corresponding author Email: kanokwan.wa@rbru.ac.th

Received: June 28, 2024

Revised Aug 4, 2024

Accepted: Aug 8, 2024

Abstract

This research investigates the origins and linguistic characteristics of naming durian varieties. Data collection of durian variety names was done from Thailand's eastern region consisting of three provinces namely; Chanthaburi, Rayong, and Trat provinces which are available in the Plant Varieties Protection Office's website (www.doa.go.th), totaling 37 names. The findings from research studies on durian variety names' origins in this region revealed that researchers used interview methods and Wichien Thongpanshang's framework (2003) for data analysis. They categorized durian variety naming origins into 3 groups: First group (54.05%, 20 names) originated from 2 sources: location and sequence, personal names and inside of durian appearance, personal names and uniqueness, personal names and external of durian appearance, personal names and significant dates, inside of durian appearance and uniqueness, animal names and uniqueness, external of durian appearance and location. Second group (24.32%, 9 names) originated from 1 source: inside of durian appearance, personal names, location and uniqueness. Third group (21.62%, 8 names) originated from 3 sources: personal names, inside of durian

appearance, and uniqueness, breeding characteristics, location, and sequence, personal names, external of durian appearance, and nearby trees, location, personal names, and uniqueness. The linguistic characteristics of naming durian varieties were analyzed by using Nawawan Panthumetha's framework (Phanthumetha, 2016), Royal Institute Dictionary 2011 edition, related Thai loanword textbooks, and expert interviews. The names were categorized into two groups: phrase-like or word group structures (97.30%, 36 names), further divided into phrase-like structures (78.38%, 29 names), verb phrase structures (13.51%, 6 names), and single-word structures (2.70%, 1 name) identified as a noun. Regarding linguistic origins, 12 characteristics were identified, with Pali-Sanskrit names (27.03%, 10 names) being the most prevalent, followed by combinations of Thai and Mon languages (13.51%, 5 names), Thai and Pali-Sanskrit languages, Khmer and Pali-Sanskrit languages, Mon and Pali-Sanskrit languages, Thai, Khmer, and Pali-Sanskrit languages (8.11%, 3 names of each), Thai language, combinations of Thai and Khmer languages, Khmer, Mon, and Pali-Sanskrit languages, Chinese language (5.41%, 2 names of each), and combinations of Mon and Khmer languages, Melayu language (2.70%, 1 name of each).

Key words: Naming, Durian Varieties, Eastern Thailand, Origins, Linguistic Characteristics

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาที่มาและลักษณะทางภาษาที่ใช้ในการตั้งชื่อพันธุ์เรียน โดยเก็บข้อมูลเฉพาะชื่อพันธุ์เรียนในเขตภาคตะวันออกเฉียงของไทย 3 จังหวัด ได้แก่ จันทบุรี ระยอง และตราด จากเว็บไซต์ของสำนักคุ้มครองพันธุ์พืช กรมวิชาการเกษตร (www.doa.go.th) จนได้ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา จำนวน 37 รายชื่อ ผลการวิจัยด้านที่มาของการตั้งชื่อพันธุ์เรียนในเขตภาคตะวันออกเฉียงของไทย ผู้วิจัยใช้วิธีการสัมภาษณ์ผู้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียน และใช้กรอบแนวคิดของ Thongspanshang (2003) เป็นแนวทางในการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ที่มาของการตั้งชื่อพันธุ์เรียนแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม โดยพบที่มาของการตั้งชื่อจำแนกเป็น 2 ที่มา มากที่สุด จำนวนทั้งสิ้น 20 รายชื่อ คิดเป็นร้อยละ 54.05 ได้แก่ ตั้งชื่อพันธุ์เรียนตามสถานที่ และลำดับ, ตั้งชื่อตามชื่อคน และลักษณะผลภายใน, ตั้งชื่อตามชื่อคน และให้เป็นเอกลักษณ์, ตั้งชื่อตามชื่อคน และลักษณะผลภายนอก, ตั้งชื่อตามชื่อคน และตามวันสำคัญ, ตั้งชื่อตามลักษณะผลภายใน และให้เป็นเอกลักษณ์, ตั้งชื่อตามชื่อสัตว์ และให้เป็นเอกลักษณ์, ตั้งชื่อตามลักษณะผลภายนอก และตามสถานที่ รองลงมาพบที่มาของการตั้งชื่อจำแนกเป็น 1 ที่มา จำนวนทั้งสิ้น 9 รายชื่อ คิดเป็นร้อยละ 24.32 ได้แก่ ตั้งชื่อพันธุ์เรียนตามลักษณะผลภายใน, ตั้งชื่อตามชื่อคน, ตั้งชื่อตามสถานที่, ตั้งชื่อให้เป็นเอกลักษณ์และพบที่มาของการตั้งชื่อจำแนกเป็น 3 ที่มา น้อยที่สุด จำนวน 8 รายชื่อ คิดเป็นร้อยละ 21.62 ได้แก่ ตั้งชื่อพันธุ์เรียนตามชื่อคน ลักษณะผลภายใน และให้เป็นเอกลักษณ์, ตั้งชื่อตามลักษณะการเพาะพันธุ์ สถานที่ และลำดับ, ตั้งชื่อตามชื่อคน ลักษณะผลภายนอก และต้นไม้ที่อยู่ใกล้กัน, ตั้งชื่อตามสถานที่ ชื่อคน และให้เป็นเอกลักษณ์ส่วนผลการวิจัยด้านลักษณะทางภาษาที่ใช้ในการตั้งชื่อพันธุ์เรียนในเขตภาคตะวันออกเฉียงของไทย ผู้วิจัยศึกษาโครงสร้างของชื่อพันธุ์เรียนตามกรอบแนวคิดของ นววรรณ พันธุมธา (Phanthumetha, 2016) และศึกษาที่มาของภาษาในการตั้งชื่อ

พันธุ์ทุเรียน โดยใช้พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 คำว่าที่เกี่ยวข้องกับคำยืมในภาษาไทย และการสัมภาษณ์ผู้รู้ เป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์ข้อมูล ผลการวิจัยพบว่า โครงสร้างของชื่อพันธุ์ทุเรียน แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ ชื่อพันธุ์ทุเรียนที่มีลักษณะโครงสร้างเป็นวลีหรือกลุ่มคำ พบมากที่สุดถึง 36 ชื่อ คิดเป็นร้อยละ 97.30 โดยแบ่งเป็นโครงสร้างแบบนามวลี พบ 29 ชื่อ คิดเป็นร้อยละ 78.38 รองลงมาเป็น โครงสร้างแบบกริยาวลี พบ 6 ชื่อ คิดเป็นร้อยละ 13.51 และโครงสร้างแบบกลุ่มคำ พบ 1 ชื่อ คิดเป็นร้อยละ 2.70 ตามลำดับ ส่วนชื่อพันธุ์ทุเรียนที่มีลักษณะโครงสร้างเป็นคำ พบเพียง 1 ชื่อ คิดเป็นร้อยละ 2.70 ซึ่งปรากฏเป็นคำนาม ในด้านที่มาของภาษาที่ใช้ในการตั้งชื่อพันธุ์ทุเรียนในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบที่มาของภาษาที่ใช้ในการตั้งชื่อพันธุ์ทุเรียน 12 ลักษณะ เรียงลำดับการปรากฏจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ชื่อภาษาบาลีสันสกฤต พบ 10 ชื่อ คิดเป็นร้อยละ 27.03, ชื่อภาษาไทยประสมกับภาษามอญ พบ 5 ชื่อ คิดเป็น ร้อยละ 13.51, ชื่อภาษาไทยประสมกับภาษาบาลีสันสกฤต ชื่อภาษาเขมรประสมกับภาษาบาลีสันสกฤต ชื่อภาษามอญประสมกับภาษาบาลีสันสกฤต ชื่อภาษาไทยประสมกับภาษาเขมรและภาษาบาลีสันสกฤต พบลักษณะละ 3 ชื่อ คิดเป็นร้อยละ 8.11, ชื่อภาษาไทย ชื่อภาษาไทยประสมกับภาษาเขมร ชื่อภาษาเขมร ประสมกับภาษามอญและภาษาบาลีสันสกฤต ชื่อภาษาจีน พบลักษณะละ 2 ชื่อ คิดเป็นร้อยละ 5.41, ชื่อภาษามอญประสมกับภาษาเขมร และชื่อภาษามลายู พบลักษณะละ 1 ชื่อ คิดเป็นร้อยละ 2.70

คำสำคัญ: การตั้งชื่อ, พันธุ์ทุเรียน, ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ, ที่มา, ลักษณะทางภาษา

บทนำ

ทุเรียน (Durian) เป็นผลไม้ที่มีความสำคัญต่อประเทศไทยเป็นอย่างมาก เนื่องจากเป็นพืชเศรษฐกิจ ที่ได้รับความนิยมในการบริโภคทั้งในและต่างประเทศ อีกทั้งยังเป็นสินค้าส่งออกอันดับ 1 ในกลุ่มผลไม้ไทย และหากพิจารณาถึงพื้นที่การเพาะปลูกและผลผลิต ตามรายงานข้อมูลสถิติการเกษตรของประเทศไทย โดย Office of Agricultural Economics (2023, pp. 88-89) ปี 2565 ในระดับภาคและระดับจังหวัด พบว่า ภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่ให้ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่สูงที่สุด และจังหวัดจันทบุรีมีพื้นที่ในการปลูกทุเรียน มากที่สุดคือ 320,494 ไร่ และมีผลผลิตเป็นอันดับ 1 ของประเทศที่ 496,760 ตัน

สำนักคุ้มครองพันธุ์พืชแห่งชาติ กรมวิชาการเกษตร ได้ส่งเสริมให้เกษตรกรไทยคิดค้นพัฒนา ปรับปรุงพันธุ์พืชใหม่ เพื่อให้ได้พันธุ์พืชที่เหมาะสมกับสภาพภูมิอากาศและสภาพภูมิประเทศ รวมถึง ตอบสนองต่อความต้องการของผู้บริโภค โดยการกำหนดให้มีการจดทะเบียนคุ้มครองพันธุ์พืชใหม่ และการ ขออนุญาตรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียนและพันธุ์พืชรับรอง เพื่อเป็นการยกย่องให้เกียรติคนปรับปรุงพันธุ์พืช และเป็นการจัดแจ้งข้อมูลพันธุ์พืชไว้เป็นฐานข้อมูลพันธุ์พืชของประเทศไทย จึงทำให้มีเกษตรกรชาวสวน ทุเรียนจำนวนมากสนใจยื่นจดทะเบียนรับรองพันธุ์พืช ยกตัวอย่างชื่อพันธุ์ทุเรียนในเขตภาคตะวันออกเฉียง เหนือจันทบุรี เช่น กิมซุย นวลทองจันทร์ พวงมณี จังหวัดระยอง เช่น แกลง 1 ทองกลม เหลืองทองคำ จังหวัดตราด เช่น นกขม้นเมืองตราด พวงพกา เพชรนภา

จากตัวอย่างจะเห็นได้ว่า ทุเรียนในประเทศไทยนั้นมีหลากหลายสายพันธุ์ โดยเฉพาะชื่อพันธุ์ ทุเรียน ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่ามีความน่าสนใจที่จะศึกษาประวัติหรือที่มาของการตั้งชื่อ อีกทั้งลักษณะทางภาษา ที่ใช้ในการตั้งชื่อก็คือ เนื่องจากชื่อถือเป็นเครื่องมือในการสะท้อนความคิดของผู้ใช้ภาษา และยังสามารถ แสดงถึงอัตลักษณ์ของท้องถิ่นนั้น ๆ ได้อีกด้วย

จากการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องผู้วิจัยพบว่า ยังมีผู้ที่ศึกษาเกี่ยวกับการตั้งชื่อพันธุ์พืชไม่มากนัก อาทิ Khaiyanan (2004) ศึกษาการตั้งชื่อพันธุ์ไม้มงคลในภาษาไทย ซึ่งศึกษาไม้มงคลประเภทวานและโป๊ยเซียน ในด้านโครงสร้างของชื่อ ความหมาย และความเชื่อของการตั้งชื่อพันธุ์ไม้มงคล Siriwitthaiporn (2014) ศึกษาพันธุ์ข้าว : พันธุกรรมความงามทางภาษาไทย โดยศึกษาวิธีการตั้งชื่อพันธุ์ข้าวของไทย และคำศัพท์ในภาษาไทยที่มีความเกี่ยวข้องกับข้าว Ayaekaji et al. (2017) ได้ศึกษาความหลากหลายของทุเรียนพันธุ์พื้นเมือง ในตำบลลำพะยา อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา โดยศึกษาลักษณะสัณฐาน การตั้งชื่อและการใช้ประโยชน์

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาประวัติหรือที่มา อันนำมาสู่กลวิธีการตั้งชื่อพันธุ์ทุเรียน โดยศึกษาเฉพาะในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงของไทย 3 จังหวัด ได้แก่ จันทบุรี ระยอง และตราด เนื่องจากทั้ง 3 จังหวัดนี้มีผลผลิตและเนื้อที่เก็บเกี่ยวทุเรียนมากที่สุดเป็น 3 ลำดับแรก และผู้วิจัยคาดหวังว่า ผลการวิจัยนี้จะสามารถนำไปต่อยอดและสร้างประโยชน์ในด้านต่าง ๆ เช่น ภาษาศาสตร์ ประวัติศาสตร์ หรือการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร เพื่อเสริมสร้างคุณค่าต่อทุเรียนให้มากยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาที่มาของการตั้งชื่อพันธุ์ทุเรียนในเขตภาคตะวันออกเฉียงของไทย
2. เพื่อศึกษาลักษณะทางภาษาที่ใช้ในการตั้งชื่อพันธุ์ทุเรียนในเขตภาคตะวันออกเฉียงของไทย

ขอบเขตของการวิจัย

งานวิจัยนี้ศึกษาเฉพาะชื่อพันธุ์ทุเรียนในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงของไทย 3 จังหวัด ได้แก่ จันทบุรี ระยอง และตราด โดยรายชื่อพันธุ์ทุเรียนที่ใช้ในงานวิจัยนี้รวบรวมจากเว็บไซต์ของสำนักคุ้มครองพันธุ์พืช กรมวิชาการเกษตร (www.doa.go.th, 28 November 2023) จำนวนทั้งสิ้น 37 พันธุ์ ได้แก่

กิมซุย	กิมตวง	จันท์ลินจง	โชคเมณี
ทองลินจง	นวลทองจันท์	พลอยลินจง	พลอยจันท์
สายน้ำผึ้ง	ฉัตรมงคล	เพียงพร	พองทอง
แสงทองชัย	หลงพญา	แกลง 1	ทองกลม
เหลือทองคำ	เหลือสุนทอง	ทองหล่อ	พวงพกา
นกขมิ้นเมืองตราด	เพชรนภา	เพชรสุริยะ	เฟื่องฟ้า
ทองเมฆา	ชำนานูวิทย์	พวงเมณี	จันทบุรี 1
จันทบุรี 2	จันทบุรี 3	จันทบุรี 7	จันทบุรี 8
จันทบุรี 9	จันทบุรี 10	ลูกผสมจันทบุรี 84-4	ลูกผสมจันทบุรี 84-5
ลูกผสมจันทบุรี 84- 6			

สมมุติฐาน

1. ที่มาของการตั้งชื่อพันธุ์เรียนในเขตภาคตะวันออกเฉียงของไทย ส่วนใหญ่มาจากชื่อของบุคคล
2. ลักษณะทางภาษาที่ใช้ในการตั้งชื่อพันธุ์เรียนในเขตภาคตะวันออกเฉียงของไทย ส่วนใหญ่เป็นนามวลี ใช้ภาษาไทยประสมกับภาษาบาลีสันสกฤตในการตั้งชื่อ

ทบทวนวรรณกรรม

1. ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการตั้งชื่อพันธุ์เรียน เพื่อนำมาเป็นกรอบแนวคิดในการวิเคราะห์ที่มาและลักษณะทางภาษาในการตั้งชื่อพันธุ์เรียน ดังนี้

1. กรอบแนวคิดในการศึกษาที่มาของการตั้งชื่อพันธุ์เรียน

ผู้วิจัยใช้กรอบแนวคิดของ วิเชียร ทองพันชั่ง (Thongpanshang, 2003) ซึ่งได้กล่าวถึงหลักการตั้งชื่อพันธุ์เรียนไว้ว่า อาจใช้หลักการตั้งชื่อตามลักษณะใดลักษณะหนึ่ง ได้แก่ การตั้งชื่อตามลักษณะผลภายนอก การตั้งชื่อตามลักษณะผลภายใน การตั้งชื่อเดิมผสมกับผู้เพาะ การตั้งชื่อตามสถานที่ต้นแรกงอกขึ้นใหม่ การตั้งชื่อตามสถานที่ต้นแรกงอกขึ้น หรือตั้งชื่อตามสถานที่ที่ต้นแรกงอกขึ้นอยู่ใกล้ต้นไม้อะไรก็ให้ชื่อตามต้นไม้ที่ขึ้นอยู่ใกล้กัน การตั้งชื่อเดิมผสมกับสถานที่ต้นแรกปลูก และการตั้งชื่อแบบเบ็ดเตล็ดตั้งโดยไม่อาศัยหลักเกณฑ์ใด ๆ

2. กรอบแนวคิดในการศึกษาลักษณะทางภาษาของการตั้งชื่อพันธุ์เรียน

ในการศึกษาลักษณะทางภาษาของการตั้งชื่อพันธุ์เรียน ผู้วิจัยจะศึกษา 2 ประเด็น ได้แก่ โครงสร้างของชื่อพันธุ์เรียน และที่มาของภาษาที่ใช้ในการตั้งชื่อ ในด้านโครงสร้างของชื่อพันธุ์เรียน ผู้วิจัยใช้กรอบแนวคิดของ นววรรณ พันธุมธา (Phanthumetha, 2016) ซึ่งจำแนกคำออกเป็น 6 หมวด ตามเกณฑ์ความหมายและหน้าที่ในการสื่อสาร ได้แก่ คำเรียก-ร้อง คำหลัก คำแทน คำขยาย คำเชื่อม และคำเสริม

ส่วนวลีตามแนวคิดของ นววรรณ พันธุมธา จะใช้เรียกเฉพาะกลุ่มคำซึ่งไม่ใช่ประโยค และมีคำหลักเป็นส่วนประกอบสำคัญ ดังนั้นวลีจึงมีเพียง 2 ชนิด คือ นามวลี และกริยาวลี ส่วนกลุ่มคำที่มีได้มีคำหลักเป็นส่วนประกอบสำคัญจะยังคงเรียกว่า กลุ่มคำ ไม่เรียกว่า วลี

ในด้านที่มาของภาษาในการตั้งชื่อ ผู้วิจัยใช้พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 ตำราที่เกี่ยวข้องกับคำยืมในภาษาไทย และการสัมภาษณ์จากผู้รู้ เป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์ข้อมูล

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาข้อมูล เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการตั้งชื่อพันธุ์เรียน
2. เก็บรวบรวมข้อมูลชื่อพันธุ์เรียนจากเว็บไซต์สำนักคุ้มครองพันธุ์พืช ของ กรมวิชาการเกษตร โดยคัดเลือกเฉพาะชื่อพันธุ์เรียนในเขตภาคตะวันออกเฉียงของไทย 3 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด
3. ลงพื้นที่เพื่อเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ที่มาของการตั้งชื่อพันธุ์เรียน
4. วิเคราะห์ลักษณะทางภาษาที่ใช้ในการตั้งชื่อพันธุ์เรียน
5. เรียบเรียงและนำเสนอผลการวิจัยแบบพรรณนาวิเคราะห์โดยมีตารางสรุปเพื่อความเข้าใจ
6. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัย

การศึกษากการตั้งชื่อพันธุ์เรียนในเขตภาคตะวันออกเฉียงของไทย ผู้วิจัยแบ่งเนื้อหาออกเป็น 2 ส่วน ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ได้แก่ ที่มาของการตั้งชื่อพันธุ์เรียนในเขตภาคตะวันออกเฉียงของไทย และลักษณะทางภาษาที่ใช้ในการตั้งชื่อพันธุ์เรียนในเขตภาคตะวันออกเฉียงของไทย ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ที่มาของการตั้งชื่อพันธุ์เรียนในเขตภาคตะวันออกเฉียงของไทย

จากการศึกษาที่มาของการตั้งชื่อพันธุ์เรียนในเขตภาคตะวันออกเฉียงของไทย พบที่มาของการตั้งชื่อพันธุ์เรียนแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ ที่มาของการตั้งชื่อจำแนกเป็น 1 ที่มา 2 ที่มา และ 3 ที่มา ได้แก่

1.1 ที่มาของการตั้งชื่อจำแนกเป็น 1 ที่มา พบการตั้งชื่อตามลักษณะ ดังนี้

1.1.1 ตั้งชื่อตามลักษณะผลภายใน

การตั้งชื่อในลักษณะนี้มีที่มาจากให้นำลักษณะของผลภายในของทุเรียนที่โดดเด่น เช่น ลักษณะของเนื้อทุเรียน สีของทุเรียน มาตั้งเป็นชื่อพันธุ์ พบ 4 ชื่อ คิดเป็นร้อยละ 10.81 เช่น

ตารางที่ 1 การตั้งชื่อพันธุ์เรียนตามลักษณะผลภายใน

ชื่อพันธุ์เรียน	ที่มาของการตั้งชื่อ
ทองเมฆา	เนื้อสีเหลือง มีลักษณะเป็นก้อนขนาดใหญ่ คล้ายก้อนเมฆสีทอง
ฟองทอง	เอกลักษณ์ของเนื้อผล คือ ผิวไม่เรียบ คล้ายมีฟองผุดจากภายใน และเนื้อ มีสีเหลืองเข้มคล้ายทอง

1.1.2 ตั้งชื่อตามชื่อคน

การตั้งชื่อในลักษณะนี้มีที่มาจากการนำชื่อหรือนามสกุลของผู้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียน หรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมาใช้ในการตั้งชื่อพันธุ์เรียน พบ 3 ชื่อ คิดเป็นร้อยละ 8.11 เช่น

ตารางที่ 2 การตั้งชื่อพันธุ์เรียนตามชื่อคน

ชื่อพันธุ์เรียน	ที่มาของการตั้งชื่อ
ชานาญวิทย์	ชื่อผู้ว่าราชการจังหวัดตราด คือ นายชานาญวิทย์ เตร่ตัน
พวงพกา	ชื่อผู้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียน คือ นางพวงพกา ยินสุตร

1.1.3 ตั้งชื่อตามชื่อสถานที่

การตั้งชื่อในลักษณะนี้มีที่มาจากการนำชื่อสถานที่เพาะพันธุ์เรียน หรือสถานที่อื่น ๆ มาตั้งเป็นชื่อพันธุ์เรียน พบ 1 ชื่อ คิดเป็นร้อยละ 2.70 ได้แก่

ตารางที่ 3 การตั้งชื่อพันธุ์เรียนตามชื่อสถานที่

ชื่อพันธุ์เรียน	ที่มาของการตั้งชื่อ
หลงพญา	ชื่อสถานที่เพาะปลูกพันธุ์เรียน ซึ่งตั้งอยู่ที่เขาพญา ตำบลจันทพลสม อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี

1.1.4 ตั้งชื่อให้เป็นเอกลักษณ์

การตั้งชื่อในลักษณะนี้มีที่มาจากการนำชื่อสิ่งต่าง ๆ ที่บ่งบอกถึงความเป็นเอกลักษณ์ของพันธุ์เรียนหรือจังหวัด มาตั้งเป็นชื่อพันธุ์เรียน พบ 1 ชื่อ คิดเป็นร้อยละ 2.70 ได้แก่

ตารางที่ 4 การตั้งชื่อพันธุ์เรียนให้เป็นเอกลักษณ์

ชื่อพันธุ์เรียน	ที่มาของการตั้งชื่อ
พลอยจันทร์	พลอยเป็นอัญมณีที่มีคุณค่าและมีชื่อเสียงของจังหวัดจันทบุรี อีกทั้งผู้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียนต้องการตั้งชื่อนี้เพื่อเป็นเกียรติประวัติให้ชาวสวนทุเรียนในจังหวัดจันทบุรีอีกด้วย

1.2 ที่มาของการตั้งชื่อจำแนกเป็น 2 ที่มา พบการตั้งชื่อตามลักษณะ ดังนี้

1.2.1 ตั้งชื่อตามชื่อคน และลักษณะผลภายใน

การนำชื่อหรือนามสกุลของผู้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียน หรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมาใช้ในการตั้งชื่อและนำลักษณะผลภายในของทุเรียนที่มีความโดดเด่นมาประกอบด้วย ซึ่งที่มาของชื่อทั้งสองอาจปรากฏอยู่ในตำแหน่งใดของชื่อก็ได้ พบ 5 ชื่อ คิดเป็นร้อยละ 13.51 เช่น

ตารางที่ 5 การตั้งชื่อพันธุ์เรียนตามชื่อคน และลักษณะผลภายใน

ชื่อพันธุ์เรียน	ที่มาของการตั้งชื่อ
กิมซุย	ตั้งชื่อตามลักษณะผลภายใน คือ ทุเรียนมีเนื้อสีทอง ซึ่งในภาษาจีน คำว่า กิม แปลว่า ทอง และตั้งชื่อตามชื่อคน คือ ซุย ซึ่งเป็นมารดาของผู้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียน
ทองกลม	ตั้งชื่อตามลักษณะผลภายใน คือ เนื้อทุเรียนมีสีเหลืองเข้มคล้ายทอง และตั้งชื่อตามชื่อคน โดยใช้ส่วนหนึ่งของนามสกุลผู้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียนมาตั้งชื่อ คือ นายเสริมศักดิ์ เปรมกลม

1.2.2 ตั้งชื่อตามชื่อคน และให้เป็นเอกลักษณ์

การนำชื่อหรือนามสกุลของผู้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียน หรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมาใช้ในการตั้งชื่อและนำสิ่งต่าง ๆ ที่บ่งบอกถึงความเป็นเอกลักษณ์ของพันธุ์เรียนหรือจังหวัด มาตั้งเป็นชื่อพันธุ์เรียน ซึ่งที่มาของชื่อทั้งสองอาจปรากฏอยู่ในตำแหน่งใดของชื่อก็ได้ พบ 2 ชื่อ คิดเป็นร้อยละ 5.41 ได้แก่

ตารางที่ 6 การตั้งชื่อพันธุ์เรียนตามชื่อคน และให้เป็นเอกลักษณ์

ชื่อพันธุ์เรียน	ที่มาของการตั้งชื่อ
โขมณณี	ตั้งชื่อตามชื่อคน โดยใช้ส่วนหนึ่งของนามสกุลผู้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียน คือ นายบุญส่ง โขคช่วยพัฒนากิจ มาตั้งเป็นชื่อทุเรียน และตั้งชื่อให้เป็นเอกลักษณ์ คือ ใช้คำว่า มณี (อัญมณี) เพื่อสื่อถึงเอกลักษณ์ของจังหวัดจันทบุรี
พลอยลิงจง	ตั้งชื่อให้เป็นเอกลักษณ์ คือ นำคำว่า “พลอย” ซึ่งเป็นอัญมณีที่มีคุณค่าและมีชื่อเสียงของจังหวัดจันทบุรีมาตั้งเป็นชื่อทุเรียน และตั้งชื่อตามชื่อคน โดยใช้นามสกุลของผู้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียน คือ นายสมชาย ลินจง เพื่อเป็นเกียรติประวัติแก่วงศ์ตระกูลลินจง

1.2.3 ตั้งชื่อตามชื่อคน และลักษณะผลภายนอก

การนำชื่อหรือนามสกุลของผู้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียน หรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมาใช้ในการตั้งชื่อและนำลักษณะผลภายนอกของทุเรียนที่มีความโดดเด่นมาประกอบ เช่น รูปทรง ลักษณะของเปลือก การออกผล ซึ่งที่มาของชื่อทั้งสองอาจปรากฏอยู่ในตำแหน่งใดของชื่อก็ได้ พบ 1 ชื่อ คิดเป็นร้อยละ 2.70 ได้แก่

ตารางที่ 7 การตั้งชื่อพันธุ์เรียนตามชื่อคน และลักษณะผลภายนอก

ชื่อพันธุ์เรียน	ที่มาของการตั้งชื่อ
พวงมณี	ตั้งชื่อตามลักษณะผลภายนอก คือ ทุเรียนพันธุ์นี้มีลักษณะโดดเด่น คือ แม่ผลจะเล็ก แต่ติดผลเป็นพวง และตั้งชื่อตามชื่อคน คือ นางมณี เฉลิมพงษ์ ซึ่งเป็นผู้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียน

1.2.4 ตั้งชื่อตามชื่อคน และตามวันสำคัญ

การนำชื่อหรือนามสกุลของผู้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียน หรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมาใช้ในการตั้งชื่อ และตั้งชื่อตามวันสำคัญต่าง ๆ พบ 1 ชื่อ คิดเป็นร้อยละ 2.70 ได้แก่

ตารางที่ 8 การตั้งชื่อพันธุ์ทุเรียนตามชื่อคน และตามวันสำคัญ

ชื่อพันธุ์ทุเรียน	ที่มาของการตั้งชื่อ
ฉัตรมงคล	ตั้งชื่อตามชื่อคน และตามวันสำคัญ คือ นางมณี เกลิมพงษ์ ได้ปลูกทุเรียนพันธุ์นี้ในวันที่ 5 พฤษภาคม พ.ศ. 2545 ซึ่งตรงกับวันฉัตรมงคล ประกอบกับบุตรชายมีชื่อว่า นายมงคล เกลิมพงษ์ จึงนำมาตั้งเป็นชื่อทุเรียน

1.2.5 ตั้งชื่อตามลักษณะผลภายใน และให้เป็นเอกลักษณ์

การนำลักษณะผลภายในของทุเรียนที่มีความโดดเด่น และนำสิ่งต่าง ๆ ที่บ่งบอกถึงความ เป็นเอกลักษณ์ของพันธุ์ทุเรียนหรือจังหวัดมาประกอบกัน ซึ่งที่มาของชื่อทั้งสองอาจปรากฏอยู่ในตำแหน่งใดของชื่อก็ได้ พบ 1 ชื่อ คิดเป็นร้อยละ 2.70 ได้แก่

ตารางที่ 9 การตั้งชื่อพันธุ์ทุเรียนตามชื่อคน และให้เป็นเอกลักษณ์

ชื่อพันธุ์ทุเรียน	ที่มาของการตั้งชื่อ
เหลือทองคำ	ตั้งชื่อตามลักษณะผลภายใน เนื่องจากทุเรียนพันธุ์นี้มีความโดดเด่นที่เนื้อ มีสีเหลืองเข้มคล้ายทองคำ และ นายบันทึก ทวีสัตย์ ผู้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียน ตั้งใจตั้งชื่อพันธุ์ทุเรียนให้ขึ้นต้นด้วยคำว่า “เหลือ” ทุกพันธุ์ เพื่อให้เป็นเอกลักษณ์

1.2.6 ตั้งชื่อตามชื่อสัตว์ และให้เป็นเอกลักษณ์

การนำชื่อสัตว์ต่าง ๆ มาตั้งเป็นชื่อทุเรียน และนำสิ่งที่บ่งบอกถึงความเป็นเอกลักษณ์ของพันธุ์ทุเรียนหรือจังหวัดมาประกอบกัน ซึ่งที่มาของชื่อทั้งสองอาจปรากฏอยู่ในตำแหน่งใดของชื่อก็ได้ พบ 1 ชื่อ คิดเป็นร้อยละ 2.70 ได้แก่

ตารางที่ 10 การตั้งชื่อพันธุ์ทุเรียนตามชื่อสัตว์ และให้เป็นเอกลักษณ์

ชื่อพันธุ์ทุเรียน	ที่มาของการตั้งชื่อ
นกขมิ้นเมืองตราด	ตั้งชื่อตามชื่อสัตว์ คือ นกขมิ้น เนื่องจากเนื้อทุเรียนพันธุ์นี้มีสีเหลืองเข้มคล้ายสีนกขมิ้น และ นายสุปัญญา พันธุ์เพ็ง ผู้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียน ได้ให้สัมภาษณ์ว่า มีนกขมิ้นมาเกาะที่ต้นทุเรียนพันธุ์นี้ทุกปี ส่วนคำว่า “เมืองตราด” ตั้งใจตั้งชื่อให้เป็นเอกลักษณ์ เพื่อให้แตกต่างจากชื่อพันธุ์นกขมิ้นทางภาคใต้

1.2.7 ตั้งชื่อตามลักษณะผลภายนอก และตามสถานที่

การนำลักษณะผลภายนอกของทุเรียนที่มีความโดดเด่นมาตั้งเป็นชื่อ และนำชื่อสถานที่ เพาะพันธุ์ทุเรียน หรือสถานที่อื่น ๆ มาประกอบกัน ซึ่งที่มาของชื่อทั้งสองอาจปรากฏอยู่ในตำแหน่งใด ของชื่อก็ได้ พบ 1 ชื่อ คิดเป็นร้อยละ 2.70 ได้แก่

ตารางที่ 11 การตั้งชื่อพันธุ์ทุเรียนตามลักษณะผลภายนอก และตามสถานที่

ชื่อพันธุ์ทุเรียน	ที่มาของการตั้งชื่อ
เพชรนาภา	ตั้งชื่อตามลักษณะผลภายนอก โดยทุเรียนพันธุ์นี้มีลักษณะพิเศษ คือ มีผลทรงรี ปลายหนามเป็นสีม่วง ก้นแหลม รูปทรงคล้ายเพชร ส่วนคำว่า “นาภา” เป็นการตั้งชื่อตามสถานที่ เนื่องจากผู้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียน ได้ให้สัมภาษณ์ว่า ทุเรียนพันธุ์นี้ไม่มีถิ่น แต่เมื่อรับประทานแล้วกลิ่นจะพุ่ง ในปากให้ความรู้สึกเหมือนอยู่บนสวรรค์

1.2.8 ตั้งชื่อตามสถานที่ และลำดับ

การนำชื่อสถานที่เพาะพันธุ์ทุเรียน หรือสถานที่อื่น ๆ มาตั้งชื่อทุเรียน และตามด้วยลำดับ ของการเพาะพันธุ์ หรือลำดับการจดทะเบียน หรือลำดับที่ได้จากการประกวดแข่งขัน พบ 8 ชื่อ คิดเป็น ร้อยละ 21.62 เช่น

ตารางที่ 12 การตั้งชื่อพันธุ์ทุเรียนตามสถานที่ และลำดับ

ชื่อพันธุ์ทุเรียน	ที่มาของการตั้งชื่อ
แกลง 1	ตั้งชื่อตามสถานที่ และตามด้วยลำดับ คือ ผู้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียนได้นำทุเรียน พันธุ์นี้เข้าประกวดในงานเทศกาลผลไม้และของดีเมืองแกลง และได้รับรางวัล ชนะเลิศอันดับ 1
จันทบุรี 1	ตั้งชื่อตามสถานที่ และตามด้วยลำดับ คือ มีสถานที่เพาะพันธุ์อยู่ที่ ศูนย์วิจัยพืชสวนจังหวัดจันทบุรี จึงใช้คำว่า “จันทบุรี” ขึ้นต้น ตามด้วย ลำดับที่จดทะเบียน คือ เป็นลำดับที่ 1

1.3 ที่มาของการตั้งชื่อจำแนกเป็น 3 ที่มา พบการตั้งชื่อตามลักษณะ ดังนี้

1.3.1 ตั้งชื่อตามชื่อคน ลักษณะผลภายใน และให้เป็นเอกลักษณ์

การนำชื่อคน ลักษณะผลภายในที่โดดเด่น และสิ่งที่ยังบอกถึงความเป็นเอกลักษณ์ มาประกอบกันเป็นชื่อพันธุ์ทุเรียน ซึ่งที่มาของชื่อทั้งสามส่วนนี้อาจปรากฏอยู่ในตำแหน่งใดของชื่อก็ได้ พบ 3 ชื่อ คิดเป็นร้อยละ 8.11 ได้แก่

ตารางที่ 13 การตั้งชื่อพันธุ์ทุเรียนตามชื่อคน ลักษณะผลภายใน และให้เป็นเอกลักษณ์

ชื่อพันธุ์ทุเรียน	ที่มาของการตั้งชื่อ
นวลทองจันทร์	ตั้งชื่อตามชื่อคน คือ ผู้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียนนำชื่อของภรรยา คือ นวล มาตั้งเป็นชื่อทุเรียน ประกอบกับลักษณะผลภายในของทุเรียน เนื้อมีสีเหลืองเข้ม คล้ายทอง และใช้คำว่า “จันทร์” มาตั้งชื่อให้เป็นเอกลักษณ์ เพื่อสื่อถึงของดี เมืองจันทบุรี
ทองลิงจิง	ตั้งชื่อตามลักษณะผลภายใน คือ ทุเรียนพันธุ์นี้เนื้อมีสีเหลืองคล้ายทอง และใช้นามสกุล “ลิงจิง” มาตั้งเป็นชื่อทุเรียนทุกพันธุ์เพื่อให้เป็นเอกลักษณ์ของตนเอง และเพื่อเป็นเกียรติประวัติแก่วงศ์ตระกูลลิงจิงอีกด้วย
เหลืองสุนทอน	ตั้งชื่อตามลักษณะผลภายใน คือ ทุเรียนพันธุ์นี้มีความโดดเด่นที่เนื้อมีสีเหลือง เข้มคล้ายทองคำ และ นายบันทึก ทวีสัตย์ ผู้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียนตั้งใจตั้งชื่อพันธุ์ทุเรียนให้ขึ้นต้นด้วยคำว่า “เหลือง” ทุกพันธุ์ เพื่อให้เป็นเอกลักษณ์ของตนเอง ส่วนคำว่า “สุนทอน” เป็นชื่อมารดาของผู้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียน

1.3.2 ตั้งชื่อตามชื่อคน ลักษณะผลภายนอก และต้นไม้ที่อยู่ใกล้กัน

การนำชื่อคน ลักษณะผลภายนอกที่โดดเด่น และชื่อต้นไม้ที่ปลูกอยู่ใกล้กันมาตั้งเป็นชื่อพันธุ์ทุเรียน พบ 1 ชื่อ คิดเป็นร้อยละ 2.70 ได้แก่

ตารางที่ 14 การตั้งชื่อพันธุ์ทุเรียนตามชื่อคน ลักษณะผลภายนอก และต้นไม้ที่อยู่ใกล้กัน

ชื่อพันธุ์ทุเรียน	ที่มาของการตั้งชื่อ
เฟื่องฟ้า	ตั้งชื่อตามชื่อคน คือ เฟื่องฟ้า ซึ่งเป็นมารดาของผู้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียน และตั้งชื่อตามลักษณะผลภายนอก คือ ผิวเปลือกเมื่อสุกแก่จะมีลายสีเข้ม เหมือนสีครามของเฟื่องฟ้าเวลาแห้งและร่วงโรย อีกทั้งมีต้นเฟื่องฟ้าที่ปลูกอยู่ใกล้กัน จึงนำมาใช้เป็นชื่อทุเรียนด้วย

1.3.3 ตั้งชื่อตามสถานที่ ชื่อคน และให้เป็นเอกลักษณ์

การนำชื่อสถานที่ ชื่อคน และสิ่งที่บ่งบอกถึงความเป็นเอกลักษณ์มาประกอบกันเป็นชื่อพันธุ์ทุเรียน พบ 1 ชื่อ คิดเป็นร้อยละ 2.70 ได้แก่

ตารางที่ 15 การตั้งชื่อพันธุ์ทุเรียนตามสถานที่ ชื่อคน และให้เป็นเอกลักษณ์

ชื่อพันธุ์ทุเรียน	ที่มาของการตั้งชื่อ
จันทร์ลิงจิง	ตั้งชื่อตามสถานที่ คือ จังหวัดจันทบุรี เป็นสถานที่เพาะปลูก และใช้นามสกุล “ลิงจิง” มาตั้งเป็นชื่อทุเรียนทุกพันธุ์เพื่อให้เป็นเอกลักษณ์ของตนเอง และเพื่อเป็นเกียรติประวัติแก่วงศ์ตระกูลลิงจิงอีกด้วย

1.3.4 ตั้งชื่อตามลักษณะการเพาะพันธุ์ สถานที่ และลำดับ

การนำลักษณะการเพาะพันธุ์ของทุเรียน ชื่อสถานที่ มาตั้งเป็นชื่อทุเรียน และตามด้วยลำดับของการเพาะพันธุ์ หรือลำดับการจดทะเบียน พบ 3 ชื่อ คิดเป็นร้อยละ 8.11 เช่น

ตารางที่ 16 การตั้งชื่อพันธุ์ทุเรียนตามลักษณะการเพาะพันธุ์ สถานที่ และลำดับ

ชื่อพันธุ์ทุเรียน	ที่มาของการตั้งชื่อ
ลูกผสมจันทบุรี 84-4	ตั้งชื่อตามลักษณะการเพาะพันธุ์ คือ ทุเรียนพันธุ์นี้เป็นทุเรียนลูกผสมซึ่งเกิดจากการผสมพันธุ์กันระหว่างพันธุ์ก้านยาว กับพันธุ์หมอนทอง และตั้งชื่อตามสถานที่เพาะพันธุ์ ซึ่งอยู่ที่ ศูนย์วิจัยพืชสวนจังหวัดจันทบุรี ตามด้วยลำดับต้นทดลอง และลำดับที่จดทะเบียน คือ 84-4 ปัจจุบัน ทุเรียนพันธุ์นี้มีชื่อใหม่ว่า จันทบุรี 4

2. ลักษณะทางภาษาที่ใช้ในการตั้งชื่อพันธุ์ทุเรียนในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ในการศึกษาลักษณะทางภาษาที่ใช้ในการตั้งชื่อพันธุ์ทุเรียนในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้ศึกษาโครงสร้างของชื่อพันธุ์ทุเรียน และที่มาของภาษาในการตั้งชื่อ รายละเอียดมีดังนี้

2.1 โครงสร้างของชื่อพันธุ์ทุเรียน

ผู้วิจัยพบโครงสร้างของชื่อแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ ได้แก่ ชื่อพันธุ์ทุเรียนที่มีลักษณะโครงสร้างเป็นคำ และชื่อพันธุ์ทุเรียนที่มีลักษณะโครงสร้างเป็นวลีหรือกลุ่มคำ ดังนี้

2.1.1 ชื่อพันธุ์ทุเรียนที่มีลักษณะโครงสร้างเป็นคำ

จากการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยพบชื่อพันธุ์ทุเรียนที่มีลักษณะโครงสร้างเป็นคำ จำนวน 1 ชื่อ คิดเป็นร้อยละ 2.70 ได้แก่ เืองฟ้า ซึ่งจัดอยู่ในหมวดคำหลัก ประเภท คำนาม ชนิดคำนามวิสามัญ ใช้เรียกสิ่งใดสิ่งหนึ่งโดยเฉพาะ

2.1.2 ชื่อพันธุ์ทุเรียนที่มีลักษณะโครงสร้างเป็นวลีหรือกลุ่มคำ

จากการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยพบโครงสร้างของคำในการตั้งชื่อพันธุ์ทุเรียนแบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ นามวลี กริยาวลี และกลุ่มคำ ดังนี้

2.1.2.1 นามวลี หมายถึง กลุ่มคำซึ่งมีคำนามเป็นส่วนประกอบสำคัญ เรียกว่า

หน่วยหลัก และมีส่วนประกอบอื่น ๆ ขยายหน่วยหลัก เรียกว่า หน่วยขยาย หน่วยขยายอาจเป็นคำหรือประโยค (Phanthumetha, 2016, p. 145) ในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยพบชื่อพันธุ์ทุเรียนที่มีโครงสร้างเป็นนามวลีปรากฏเป็นโครงสร้าง ดังต่อไปนี้

1) คำนาม + คำนาม

ชื่อพันธุ์ทุเรียนที่มีโครงสร้างเป็นนามวลี โดยมีคำนามเป็นหน่วยหลัก และมีหน่วยขยายทั้งหมดเป็นคำนามปรากฏอยู่หลังหน่วยหลัก มีจำนวน 16 ชื่อ คิดเป็นร้อยละ 43.24 เช่น

ตารางที่ 17 ชื่อพันธู์ทุเรียนที่มีโครงสร้างเป็นนามวลี ประเภทคำนาม + คำนาม

ชื่อพันธู์ทุเรียน	หน่วยหลัก (คำนาม)	หน่วยขยาย (คำนาม)
กิมชู่ย	กิม	ชู่ย ¹
จันทรลินจง	จันทร	ลินจง
ฉัตรมงคล	ฉัตร	มงคล

2) คำนาม + คำบอกลำดับ

ชื่อพันธู์ทุเรียนที่มีโครงสร้างเป็นนามวลี โดยมีคำนามเป็นหน่วยหลัก และมีหน่วยขยายเป็นคำบอกลำดับปรากฏอยู่หลังหน่วยหลัก มีจำนวน 8 ชื่อ คิดเป็นร้อยละ 21.62 เช่น

ตารางที่ 18 ชื่อพันธู์ทุเรียนที่มีโครงสร้างเป็นนามวลี ประเภทคำนาม + คำบอกลำดับ

ชื่อพันธู์ทุเรียน	หน่วยหลัก (คำนาม)	หน่วยขยาย (คำนาม)
แกลง 1	แกลง	1
จันทบุรี 1	จันทบุรี	1

3) คำนาม + คำกริยา

ชื่อพันธู์ทุเรียนที่มีโครงสร้างเป็นนามวลี โดยมีคำนามเป็นหน่วยหลัก และมีหน่วยขยายเป็นคำบอกกริยาปรากฏอยู่หลังหน่วยหลัก มีจำนวน 2 ชื่อ คิดเป็นร้อยละ 5.41 ได้แก่

ตารางที่ 19 ชื่อพันธู์ทุเรียนที่มีโครงสร้างเป็นนามวลี ประเภทคำนาม + คำกริยา

ชื่อพันธู์ทุเรียน	หน่วยหลัก (คำนาม)	หน่วยขยาย (คำนาม)
กิมดวง	กิม	ดวง ²
ทองหล่อ	ทอง	หล่อ

4) คำนาม + คำกริยา + คำนาม + คำบอกลำดับ

ชื่อพันธู์ทุเรียนที่มีโครงสร้างเป็นนามวลี โดยมีคำนามเป็นหน่วยหลัก และมีหน่วยขยายเป็นคำบอกกริยาปรากฏอยู่หลังหน่วยหลัก มีจำนวน 3 ชื่อ คิดเป็นร้อยละ 8.11 เช่น

ตารางที่ 20 ชื่อพันธู์ทุเรียนที่มีโครงสร้างเป็นนามวลี ประเภทคำนาม + คำกริยา + คำนาม + คำบอกลำดับ

ชื่อพันธู์ทุเรียน	หน่วยหลัก (คำนาม)	หน่วยขยาย (คำกริยา + คำนาม + คำบอกลำดับ)
ลูกผสมจันทบุรี 84-4	ลูก	ผสม + จันทบุรี + 84-4

¹ชู่ย ในภาษาจีนแต้จิ๋ว แปลว่า สิริมงคล (P. Chenchobtharakij, personal communication, March 23, 2024)

²ดวง ในภาษาจีนแต้จิ๋ว แปลว่า ชื่อตรง จัดอยู่ในคำกริยาแสดงสภาพ ตามแนวคิดของ นววรรณ พันธุเมธา (Phanthumetha, 2016, p. 14)

2.1.2.2 กริยาวลี หมายถึง กลุ่มคำซึ่งประกอบด้วยหน่วยหลัก คือ คำกริยา และหน่วยขยาย ซึ่งประกอบด้วยคำหรือประโยค (Phanthumetha, 2016, p. 154) ในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยพบชื่อพันธู์เรียนที่มีโครงสร้างเป็นกริยาวลีปรากฏเป็นโครงสร้าง ดังต่อไปนี้

1) คำกริยา + คำนาม

ชื่อพันธู์เรียนที่มีโครงสร้างเป็นกริยาวลี โดยมีคำกริยาเป็นหน่วยหลัก และมีหน่วยขยายเป็นคำนามทั้งหมดปรากฏอยู่หลังหน่วยหลัก มีจำนวน 5 ชื่อ คิดเป็นร้อยละ 13.51 เช่น

ตารางที่ 21 ชื่อพันธู์เรียนที่มีโครงสร้างเป็นกริยาวลี ประเภทคำกริยา + คำนาม

ชื่อพันธู์เรียน	หน่วยหลัก (คำกริยา)	หน่วยขยาย (คำนาม)
ชำนาญวิทย์	ชำนาญ	วิทย์
แสงทองชัย	แสง	ทอง + ชัย

2) คำกริยา + คำกริยา

ชื่อพันธู์เรียนที่มีโครงสร้างเป็นกริยาวลี โดยมีคำกริยาเป็นหน่วยหลัก และมีหน่วยขยายเป็นคำกริยาปรากฏอยู่หลังหน่วยหลัก มีจำนวน 1 ชื่อ คิดเป็นร้อยละ 2.70 ได้แก่

ตารางที่ 22 ชื่อพันธู์เรียนที่มีโครงสร้างเป็นกริยาวลี ประเภทคำกริยา + คำกริยา

ชื่อพันธู์เรียน	หน่วยหลัก (คำกริยา)	หน่วยขยาย (คำกริยา)
เหลืองสุนทอน ³	เหลือง	สุนทอน

2.1.2.3 กลุ่มคำ คือ คำต่าง ๆ ที่นำมาประกอบกันมิได้มีคำหลัก ได้แก่ คำนามและคำกริยา เป็นส่วนประกอบสำคัญ หรืออาจมีคำชนิดอื่นปรากฏอยู่ร่วมกับคำนามหรือคำกริยา แต่ไม่มีคำใดคำหนึ่งทำหน้าที่เป็นหน่วยหลักและหน่วยขยาย (Phanthumetha, 2016, p. 144) ในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยพบชื่อพันธู์เรียนที่มีโครงสร้างเป็นกลุ่มคำ จำนวน 1 ชื่อ คิดเป็นร้อยละ 2.70 ปรากฏเป็นโครงสร้าง ดังนี้

ตารางที่ 23 ชื่อพันธู์เรียนที่มีโครงสร้างเป็นกลุ่มคำ ประเภทคำเชื่อม + คำนาม

ชื่อพันธู์เรียน	คำเชื่อม	คำนาม
เพียงพร	เพียง	พร

³คำว่า เหลือง และ สุนทอน ตามกรอบแนวคิดของวรรณ พันธุมธา (Phanthumetha, 2016, p. 14) จัดเป็นคำกริยาแสดงสภาพ อนึ่ง คำว่า สุนทอน ในที่นี้มาจากคำว่า สุนทร มีความหมายว่า งาม, ดี, ไพเราะ (Royal Institute, 2013)

2.2 ที่มาของภาษาในการตั้งชื่อพันธุ์ทุเรียน

ผู้วิจัยพบที่มาของภาษาที่ใช้ในการตั้งชื่อพันธุ์ทุเรียน 12 ลักษณะ ดังนี้

2.2.1 ชื่อภาษาไทย

ชื่อพันธุ์ทุเรียนที่ใช้ภาษาไทย พบ 2 ชื่อ คิดเป็นร้อยละ 5.41 ได้แก่ เพื่องฟ้า และสายน้ำผึ้ง

2.2.2 ชื่อภาษาไทยประสมกับภาษาเขมร

ชื่อพันธุ์ทุเรียนที่ใช้ภาษาไทยประสมกับภาษาเขมร มีจำนวน 2 ชื่อ คิดเป็นร้อยละ 5.41 ดังนี้

ตารางที่ 24 ชื่อภาษาไทยประสมกับภาษาเขมร

ชื่อพันธุ์ทุเรียน	ภาษาไทย + ภาษาเขมร	ภาษาไทย + ภาษาเขมร + ภาษาไทย + ภาษาเขมร
พวงพกา	พวง + พกา ⁴	
นกขมิ้นเมืองตราด		นก + ขมิ้น + เมือง + ตราด

2.2.3 ชื่อภาษาไทยประสมกับภาษามอญ

ชื่อพันธุ์ทุเรียนที่ใช้ภาษาไทยประสมกับภาษามอญ มีจำนวน 5 ชื่อ คิดเป็นร้อยละ 13.51 เช่น

ตารางที่ 25 ชื่อภาษาไทยประสมกับภาษามอญ

ชื่อพันธุ์ทุเรียน	ภาษาไทย + ภาษามอญ	ภาษามอญ + ภาษาไทย	ภาษาไทย + ภาษามอญ + ภาษาไทย
หลงพญา	หลง + พญา		
พลอยลินจง		พลอย + ลินจง	
เหลืองทองคำ			เหลือง + ทอง + คำ ⁵

2.2.4 ชื่อภาษาไทยประสมกับภาษาบาลีสันสกฤต

ชื่อพันธุ์ทุเรียนที่ใช้ภาษาไทยประสมกับภาษาบาลีสันสกฤตมีจำนวน 3 ชื่อ คิดเป็นร้อยละ 8.11 เช่น

ตารางที่ 26 ชื่อภาษาไทยประสมกับภาษาบาลีสันสกฤต

ชื่อพันธุ์ทุเรียน	ภาษาไทย + ภาษาบาลีสันสกฤต
เพียงพร	เพียง + พร ⁶
พวงมณี	พวง + มณี

⁴พกา (พกา) ใช้ตามเสียงอ่านของภาษาเขมรมาตรฐาน ในภาษาไทย คือ คำว่า ผกา แปลว่า น. ดอกไม้ (Pakdeekam, 2006, p. 127)

⁵ คำ มาจากภาษาไทยถิ่นเหนือ แปลว่า ทอง (M. Wareekhet, personal communication, March 29, 2024)

⁶พร แผลงมาจาก วร ซึ่งปรากฏมีทั้งภาษาบาลีและสันสกฤต (Royal Institute, 2013)

2.2.5 ชื่อภาษาบาลีสันสกฤต

ชื่อพจนานุกรมที่ใช้ภาษาบาลีสันสกฤต กล่าวคือ อาจใช้ภาษาบาลี ภาษาสันสกฤต หรือใช้ภาษาบาลีและสันสกฤตประสมกันได้ มีจำนวน 10 ชื่อ คิดเป็นร้อยละ 27.03 เช่น

ตารางที่ 27 ชื่อภาษาบาลีสันสกฤต

ชื่อพจนานุกรม	ภาษาบาลี	ภาษาสันสกฤต + ภาษาบาลี	ภาษาสันสกฤต + ภาษาบาลีสันสกฤต
จันทบุรี 1	จันท + บุรี		
เพชรนภา		เพชร + นภา	
ฉัตรมงคล			ฉัตร + มงคล

2.2.6 ชื่อภาษาเขมรประสมกับภาษาบาลีสันสกฤต

ชื่อพจนานุกรมที่ใช้ภาษาเขมรประสมกับภาษาบาลีสันสกฤต มีจำนวน 3 ชื่อ คิดเป็นร้อยละ 8.11 ได้แก่

ตารางที่ 28 ชื่อภาษาเขมรประสมกับภาษาบาลีสันสกฤต

ชื่อพจนานุกรม	ภาษาเขมร + ภาษาบาลีสันสกฤต	ภาษาสันสกฤต + ภาษาเขมร	ภาษาเขมร + ภาษาบาลีสันสกฤต
ชำนาญวิทย์	ชำนาญ + วิทย์		
จันทร์ลินจง		จันทร์ + ลินจง	
โชคมณี			โชค + มณี

2.2.7 ชื่อภาษามอญประสมกับภาษาบาลีสันสกฤต

ชื่อพจนานุกรมที่ใช้ภาษามอญประสมกับภาษาบาลีสันสกฤต มีจำนวน 3 ชื่อ คิดเป็นร้อยละ 8.11 เช่น

ตารางที่ 29 ชื่อภาษามอญประสมกับภาษาบาลีสันสกฤต

ชื่อพจนานุกรม	ภาษามอญ + ภาษาบาลี	ภาษามอญ + ภาษาบาลีสันสกฤต
พลอยจันทร์	พลอย ⁷ + จันทร์	
ทองเมฆา		ทอง + เมฆา

2.2.8 ชื่อภาษามอญประสมกับภาษาเขมร

ชื่อพจนานุกรมที่ใช้ภาษามอญประสมกับภาษาเขมร มีจำนวน 1 ชื่อ คิดเป็นร้อยละ 2.70 ได้แก่

⁷คำว่า พลอย และ ทอง ตามรายงานการวิจัยเรื่อง ลักษณะคำไทยที่มาจากภาษามอญ ของ วัฒนา ปุรกลีกร (Purakasikara, 1998, pp. 46, 56) สันนิษฐานว่ามาจากภาษามอญ โดยพิจารณาจากรูปเขียนและความหมายซึ่งตรงกันหรือใกล้เคียงกันกับภาษาไทย คือ /plòa/ และ /tho/

ตารางที่ 30 ชื่อภาษามอญประสมกับภาษาเขมร

ชื่อพันธฺุ่เรียน	ภาษามอญ + ภาษาเขมร
ทองลนจง	ทอง + ลนจง

2.2.9 ชื่อภาษาเขมรประสมกับภาษามอญและภาษาบาลีสันสกฤต

ชื่อพันธฺุ่เรียนที่ใช้ภาษาเขมรประสมกับภาษามอญและภาษาบาลีสันสกฤต มีจำนวน 2 ชื่อ คิดเป็นร้อยละ 5.41 ได้แก่

ตารางที่ 31 ชื่อภาษาภาษาเขมรประสมกับภาษามอญและภาษาบาลีสันสกฤต

ลำดับ	ชื่อพันธฺุ่เรียน	ภาษาเขมร + ภาษามอญ + ภาษาบาลีสันสกฤต
1	แสวงทองชัย	แสวง + ทอง + ชัย
2	นวลทองจันทร์	นวล + ทอง + จันทร์

2.2.10 ชื่อภาษาไทยประสมกับภาษาเขมรและภาษาบาลีสันสกฤต

ชื่อพันธฺุ่เรียนที่ใช้ภาษาไทยประสมกับภาษาเขมรและภาษาบาลีสันสกฤต มีจำนวน 3 ชื่อ คิดเป็นร้อยละ 8.11 เช่น

ตารางที่ 32 ชื่อภาษาไทยประสมกับภาษาเขมรและภาษาบาลีสันสกฤต

ลำดับ	ชื่อพันธฺุ่เรียน	ภาษาไทย + ภาษาเขมร + ภาษาบาลี
1	ลูกผสมจันทบุรี 84-4	ลูก + ผสม + จันทบุรี

2.2.11 ชื่อภาษาจีน

ชื่อพันธฺุ่เรียนที่ใช้ภาษาจีน มีจำนวน 2 ชื่อ คิดเป็นร้อยละ 5.41 ได้แก่ กิมซุ่ย และกิมตวง สันนิษฐานว่าเป็นภาษาจีนแต้จิ๋ว แปลว่า ทองมงคล และทองแห่งความซื่อตรง ตามลำดับ (P. Chenchobthurakij, personal communication, March 23, 2024)

2.2.12 ชื่อภาษามลายู

ชื่อพันธฺุ่เรียนที่ใช้ภาษามลายูในการตั้งชื่อ มีจำนวน 1 ชื่อ คิดเป็นร้อยละ 2.70 ได้แก่ แกลง 1 สันนิษฐานว่ามาจากคำว่า สู่โงเกแลง (sungai kelang) แปลว่า แม่น้ำคดเคี้ยว (Silpawattanatham, 2022)

สรุปและอภิปรายผล

จากการศึกษาตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย 2 ชื่อ ได้แก่ ที่มาของการตั้งชื่อพันธฺุ่เรียน และ ลักษณะทางภาษาที่ใช้ในการตั้งชื่อพันธฺุ่เรียนในเขตภาคตะวันออกเฉียงของไทย 3 จังหวัด ได้แก่ จันทบุรี ระยอง และตราด จำนวน 37 รายชื่อ สามารถสรุปและอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ที่มาของการตั้งชื่อพันธุ์เรียนในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

พบที่มาของการตั้งชื่อพันธุ์เรียนแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ ที่มาของการตั้งชื่อจำแนกเป็น 1 ที่มา 2 ที่มา และ 3 ที่มา เรียงลำดับการปรากฏจากมากไปหาน้อยได้ ดังนี้

1.1 ที่มาของการตั้งชื่อจำแนกเป็น 2 ที่มา พบทั้งสิ้น 20 รายชื่อ คิดเป็นร้อยละ 54.05 ได้แก่ การตั้งชื่อพันธุ์เรียนตามสถานที่ และลำดับ พบ 8 ชื่อ คิดเป็นร้อยละ 21.62, ตั้งชื่อตามชื่อกัน และลักษณะผลภายใน พบ 5 ชื่อ คิดเป็นร้อยละ 13.51, ตั้งชื่อตามชื่อกัน และให้เป็นเอกลักษณ์ พบ 2 ชื่อ คิดเป็นร้อยละ 5.41, ตั้งชื่อตามชื่อกัน และลักษณะผลภายนอก, ตั้งชื่อตามชื่อกัน และตามวันสำคัญ, ตั้งชื่อตามลักษณะผลภายใน และให้เป็นเอกลักษณ์, ตั้งชื่อตามชื่อสัตว์ และให้เป็นเอกลักษณ์, ตั้งชื่อตามลักษณะผลภายนอก และตามสถานที่ พบลักษณะละ 1 ชื่อ คิดเป็นร้อยละ 2.70

1.2 ที่มาของการตั้งชื่อจำแนกเป็น 1 ที่มา พบทั้งสิ้น 9 รายชื่อ คิดเป็นร้อยละ 24.32 ได้แก่ การตั้งชื่อพันธุ์เรียนตามลักษณะผลภายใน พบ 4 ชื่อ คิดเป็นร้อยละ 10.81, ตั้งชื่อตามชื่อกัน พบ 3 ชื่อ คิดเป็นร้อยละ 8.11, ตั้งชื่อตามสถานที่ และตั้งชื่อให้เป็นเอกลักษณ์ พบลักษณะละ 1 ชื่อ คิดเป็นร้อยละ 2.70

1.3 ที่มาของการตั้งชื่อจำแนกเป็น 3 ที่มา พบทั้งสิ้น 8 รายชื่อ คิดเป็นร้อยละ 21.62 ได้แก่ การตั้งชื่อพันธุ์เรียนตามชื่อกัน ลักษณะผลภายใน และให้เป็นเอกลักษณ์, ตั้งชื่อตามลักษณะการเพาะพันธุ์สถานที่ และลำดับ พบลักษณะละ 3 ชื่อ คิดเป็นร้อยละ 8.11, ตั้งชื่อตามชื่อกัน ลักษณะผลภายนอก และต้นไม้ที่อยู่ใกล้กัน, ตั้งชื่อตามสถานที่ ชื่อกัน และให้เป็นเอกลักษณ์ พบลักษณะละ 1 ชื่อ คิดเป็นร้อยละ 2.70

ตารางที่ 33 แสดงความถี่และร้อยละที่มาของการตั้งชื่อพันธุ์เรียนในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ลำดับ	ที่มาของการตั้งชื่อพันธุ์เรียน	จำนวน	ร้อยละ
1	ที่มาของการตั้งชื่อจำแนกเป็น 1 ที่มา	9	24.32
	ตั้งชื่อตามลักษณะผลภายใน	4	10.81
	ตั้งชื่อตามชื่อกัน	3	8.11
	ตั้งชื่อตามชื่อสถานที่	1	2.70
	ตั้งชื่อให้เป็นเอกลักษณ์	1	2.70
2	ที่มาของการตั้งชื่อจำแนกเป็น 2 ที่มา	20	54.05
	ตั้งชื่อตามสถานที่ และลำดับ	8	21.62
	ตั้งชื่อตามชื่อกัน และลักษณะผลภายใน	5	13.51
	ตั้งชื่อตามชื่อกัน และให้เป็นเอกลักษณ์	2	5.41
	ตั้งชื่อตามชื่อกัน และลักษณะผลภายนอก	1	2.70
	ตั้งชื่อตามชื่อกัน และตามวันสำคัญ	1	2.70
	ตั้งชื่อตามลักษณะผลภายใน และให้เป็นเอกลักษณ์	1	2.70
	ตั้งชื่อตามชื่อสัตว์ และให้เป็นเอกลักษณ์	1	2.70
ตั้งชื่อตามลักษณะผลภายนอก และตามสถานที่	1	2.70	
3	ที่มาของการตั้งชื่อจำแนกเป็น 3 ที่มา	8	21.62
	ตั้งชื่อตามชื่อกัน ลักษณะผลภายใน และให้เป็นเอกลักษณ์	3	8.11
	ตั้งชื่อตามลักษณะการเพาะพันธุ์ สถานที่ และลำดับ	3	8.11
	ตั้งชื่อตามชื่อกัน ลักษณะผลภายนอก และต้นไม้ที่อยู่ใกล้กัน	1	2.70
	ตั้งชื่อตามสถานที่ ชื่อกัน และให้เป็นเอกลักษณ์	1	2.70
รวม		37	100

ผลการศึกษาที่มาของการตั้งชื่อพันธุ์ทุเรียนในเขตภาคตะวันออกเฉียงของไทย ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัยข้อที่ 1 ที่กล่าวว่า ที่มาของการตั้งชื่อพันธุ์ทุเรียนในเขตภาคตะวันออกเฉียงของไทย ส่วนใหญ่มาจากชื่อของบุคคล เหตุที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากชื่อพันธุ์ทุเรียนส่วนใหญ่มีได้มีที่มาของการตั้งชื่อเพียงที่มาใดที่มามีหนึ่งเท่านั้น แต่อาจเกิดจากที่มาหลายที่มาประกอบกันเป็น 1 ชื่อ เช่น ทุเรียนพันธุ์ “นวลทองจันทร์” ประกอบด้วย 3 ที่มา ได้แก่ การตั้งชื่อตามชื่อคน ลักษณะผลภายใน และให้เป็นเอกลักษณ์ กล่าวคือ คำว่า “นวล” เป็นชื่อภรรยาของผู้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียน ส่วนคำว่า “ทอง” เป็นการตั้งชื่อตามลักษณะผลภายในของทุเรียน คือ เนื้อมีสีเหลืองเข้มคล้ายทอง และใช้คำว่า “จันทร์” มาตั้งชื่อให้เป็นเอกลักษณ์เพื่อสื่อถึงของดีเมืองจันทร์ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงไม่สามารถตัดสินใจให้ชื่อพันธุ์ทุเรียนบางชื่อมีเพียงที่มาเดียวได้

นอกจากนี้ ในการวิเคราะห์ที่มาของการตั้งชื่อพันธุ์ทุเรียนตามแนวคิดของ วิเชียร ทองพันธ์ (Thongpanshang, 2003) ผู้วิจัยพบลักษณะการตั้งชื่อตามหลักการของ วิเชียร ทองพันธ์ 5 ลักษณะ ได้แก่ การตั้งชื่อตามลักษณะผลภายนอก การตั้งชื่อตามลักษณะผลภายใน การตั้งชื่อตามผู้เพาะ (ชื่อคน) การตั้งชื่อตามสถานที่ และการตั้งชื่อตามต้นไม้ที่อยู่ใกล้กัน ส่วนการตั้งชื่อพันธุ์ทุเรียนที่ผู้วิจัยพบเพิ่มเติม ได้แก่ การตั้งชื่อให้เป็นเอกลักษณ์ การตั้งชื่อตามลักษณะการเพาะพันธุ์ การตั้งชื่อตามลำดับการตั้งชื่อตามวันสำคัญ และการตั้งชื่อตามชื่อสัตว์ โดยเฉพาะการตั้งชื่อให้เป็นเอกลักษณ์ เช่น ทุเรียนพันธุ์พลอยจันทร์ จันทร์ลิงจิง นกขมิ้นเมืองตราด เป็นต้น ผู้วิจัยเห็นว่าเป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้ชื่อพันธุ์ทุเรียนเป็นที่จดจำของผู้บริโภคและสะท้อนความเป็นเอกลักษณ์ของทุเรียนพันธุ์ดังกล่าวผ่านชื่อได้

2. ลักษณะทางภาษาที่ใช้ในการตั้งชื่อพันธุ์ทุเรียนในเขตภาคตะวันออกเฉียงของไทย

ผู้วิจัยได้ศึกษาโครงสร้างของชื่อพันธุ์ทุเรียน และศึกษาที่มาของภาษาในการตั้งชื่อพันธุ์ทุเรียนในเขตภาคตะวันออกเฉียงของไทย สรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

2.1 โครงสร้างของชื่อพันธุ์ทุเรียนในเขตภาคตะวันออกเฉียงของไทย

ผู้วิจัยใช้กรอบแนวคิดของ นววรรณ พันธุมธา (Phanthumetha, 2016) วิเคราะห์ข้อมูลโดยพบโครงสร้างของชื่อแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ ชื่อพันธุ์ทุเรียนที่มีลักษณะโครงสร้างเป็นวลีหรือกลุ่มคำ มีจำนวนมากที่สุด พบ 36 ชื่อ คิดเป็นร้อยละ 97.30 โดยแบ่งเป็นโครงสร้างแบบนามวลี พบ 29 ชื่อ คิดเป็นร้อยละ 78.38 รองลงมาเป็นโครงสร้างแบบกริยาวลี พบ 6 ชื่อ คิดเป็นร้อยละ 13.51 และโครงสร้างแบบกลุ่มคำ พบ 1 ชื่อ คิดเป็นร้อยละ 2.70 ตามลำดับ ส่วนชื่อพันธุ์ทุเรียนที่มีลักษณะโครงสร้างเป็นคำพบเพียง 1 ชื่อ คิดเป็นร้อยละ 2.70 ได้แก่ เพ็ญฟ้า ซึ่งปรากฏเป็นคำนาม ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 34 แสดงความถี่และร้อยละโครงสร้างของชื่อพันธุ์ทุเรียนในเขตภาคตะวันออกเฉียงของไทย

ลำดับ	โครงสร้างของชื่อ	จำนวน	ร้อยละ
1	ชื่อพันธุ์ทุเรียนที่มีลักษณะโครงสร้างเป็นคำ	1	2.70
	คำนาม	1	2.70
2	ชื่อพันธุ์ทุเรียนที่มีลักษณะโครงสร้างเป็นวลีหรือกลุ่มคำ	36	97.30
	นามวลี	29	78.38
	กริยาวลี	6	13.51
	กลุ่มคำ	1	2.70
รวม		37	100

2.2 ที่มาของภาษาที่ใช้ในการตั้งชื่อพันธุ์เรียนในเขตภาคตะวันออกเฉียงของไทย

ผู้วิจัยใช้พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 และตำราที่เกี่ยวข้องกับคำยืมภาษาต่างประเทศในภาษาไทยเป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์ข้อมูล พบที่มาของภาษาที่ใช้ในการตั้งชื่อพันธุ์เรียน 12 ลักษณะ เรียงลำดับการปรากฏจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ชื่อภาษาบาลีสันสกฤต พบ 10 ชื่อ คิดเป็นร้อยละ 27.03, ชื่อภาษาไทยประสมกับภาษามอญ พบ 5 ชื่อ คิดเป็นร้อยละ 13.51, ชื่อภาษาไทยประสมกับภาษาบาลีสันสกฤต ชื่อภาษาเขมรประสมกับภาษาบาลีสันสกฤต ชื่อภาษามอญประสมกับภาษาบาลีสันสกฤต ชื่อภาษาไทยประสมกับภาษาเขมรและภาษาบาลีสันสกฤต พบลักษณะละ 3 ชื่อ คิดเป็นร้อยละ 8.11, ชื่อภาษาไทย ชื่อภาษาไทยประสมกับภาษาเขมร ชื่อภาษาเขมรประสมกับภาษามอญและภาษาบาลีสันสกฤต ชื่อภาษาจีน พบลักษณะละ 2 ชื่อ คิดเป็นร้อยละ 5.41, ชื่อภาษามอญประสมกับภาษาเขมร และชื่อภาษามลายู พบลักษณะละ 1 ชื่อ คิดเป็นร้อยละ 2.70 ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 35 แสดงความถี่และร้อยละที่มาของภาษาที่ใช้ในการตั้งชื่อพันธุ์เรียนในเขตภาคตะวันออกเฉียงของไทย

ลำดับ	ที่มาของภาษาที่ใช้ในการตั้งชื่อพันธุ์เรียน	จำนวน	ร้อยละ
1	ชื่อภาษาบาลีสันสกฤต	10	27.03
2	ชื่อภาษาไทยประสมกับภาษามอญ	5	13.51
3	ชื่อภาษาไทยประสมกับภาษาบาลีสันสกฤต	3	8.11
4	ชื่อภาษาเขมรประสมกับภาษาบาลีสันสกฤต	3	8.11
5	ชื่อภาษามอญประสมกับภาษาบาลีสันสกฤต	3	8.11
6	ชื่อภาษาไทยประสมกับภาษาเขมรและภาษาบาลีสันสกฤต	3	8.11
7	ชื่อภาษาไทย	2	5.41
8	ชื่อภาษาไทยประสมกับภาษาเขมร	2	5.41
9	ชื่อภาษาเขมรประสมกับภาษามอญและภาษาบาลีสันสกฤต	2	5.41
10	ชื่อภาษาจีน	2	5.41
11	ชื่อภาษามอญประสมกับภาษาเขมร	1	2.70
12	ชื่อภาษามลายู	1	2.70
รวม		37	100

จากผลการศึกษาลักษณะทางภาษาที่ใช้ในการตั้งชื่อพันธุ์เรียนในเขตภาคตะวันออกเฉียงของไทย ในประเด็นแรก การศึกษาโครงสร้างของชื่อพันธุ์เรียน สอดคล้องกับสมมุติฐานของการวิจัยข้อที่ 2 ที่กล่าวว่า ลักษณะทางภาษาที่ใช้ในการตั้งชื่อพันธุ์เรียนในเขตภาคตะวันออกเฉียงของไทยส่วนใหญ่เป็นนามวลี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วงเดือน คัยนันท์ (Khainan, 2004, p. 241) ที่ศึกษาการตั้งชื่อพันธุ์ไม้มงคลในภาษาไทย ก็พบชื่อที่มีลักษณะโครงสร้างเป็นวลีและกลุ่มคำมากที่สุด โดยเฉพาะนามวลีรองลงมา คือ ลักษณะที่เป็นคำ ส่วนประเด็นที่ 2 การศึกษาที่มาของภาษาที่ใช้ในการตั้งชื่อพันธุ์เรียน ไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานของการวิจัยข้อที่ 2 ที่กล่าวว่า ลักษณะทางภาษาที่ใช้ในการตั้งชื่อพันธุ์เรียนในเขตภาคตะวันออกเฉียงของไทยส่วนใหญ่ใช้ภาษาไทยประสมกับภาษาบาลีสันสกฤตในการตั้งชื่อ แต่พบการตั้งชื่อโดยใช้ภาษาบาลีสันสกฤตมากที่สุด เหตุที่เป็นเช่นนี้อาจเชื่อมโยงได้จากที่มาของการตั้งชื่อพันธุ์เรียนที่ผู้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียนต้องการตั้งชื่อพันธุ์เรียนของตนให้เป็นเอกลักษณ์ของจังหวัด หรือตั้งชื่อตามสถานที่เพาะปลูก โดยเฉพาะการตั้งชื่อพันธุ์พืชที่อยู่ในความดูแลของกรมวิชาการเกษตรมักจะต้องตั้งชื่อโดยขึ้นต้นด้วย

จังหวัด ตามด้วยลำดับการจดทะเบียน เช่น จันทร์ 1 จันทร์ 2 จันทร์ 3 เป็นต้น (S. Rienrungreung & O. Chusri, personal communication, February 5, 2024) จึงปรากฏเป็นชื่อที่ใช้ภาษาบาลีสันสกฤตมากที่สุด

การศึกษาการตั้งชื่อพันธุ์ทุเรียนโดยใช้มุมมองทางภาษาศาสตร์เป็นเครื่องมือในการวิจัยนั้น ทำให้เห็นว่า “ชื่อ” เป็นการใช้ภาษาที่สามารถสะท้อนความคิด ความเชื่อ ความผูกพัน สิ่งที่มีคุณค่าทางจิตใจของมนุษย์ได้ ดังจะเห็นได้จากการนำชื่อของบุคคลสำคัญอันเป็นที่รักหรือเคารพมาตั้งเป็นชื่อพันธุ์ทุเรียน เช่น พวงมณี ชำนาญวิทย์ เพื่อ่งฟ้า เป็นต้น อีกทั้งชื่อยังสามารถบ่งบอกถึงความโดดเด่นอันเป็นเอกลักษณ์ของทุเรียนพันธุ์นั้น ๆ ได้ เช่น ทองเมฆา ฟองทอง เหลืองทองคำ เป็นต้น หรือแม้กระทั่งชื่อยังสามารถบ่งบอกถึงความเป็นอัตลักษณ์ของท้องถิ่นได้อีกด้วย เช่น พลอยจันทร์ แกลง 1 นกขมิ้นเมืองตราด เป็นต้น ซึ่งนอกจากชื่อจะมีความสำคัญต่อเจ้าของชื่อหรือบ่งบอกถึงความเป็นเอกลักษณ์ของทุเรียนหรือท้องถิ่นได้แล้วนั้น ในการประกอบธุรกิจและการตลาด การตั้งชื่อสินค้าก็เป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยดึงดูดความสนใจของผู้บริโภค และสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่สินค้าได้อีกด้วย หากเรานำแนวคิดทางภาษาศาสตร์มาประยุกต์ใช้กับการตั้งชื่อพันธุ์ทุเรียนหรือสินค้าทางการเกษตรอื่น ๆ ของไทย ก็จะเป็นประโยชน์ต่อการเกษตรกรรมหรือการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ทำให้ผู้บริโภคทราบที่มาและเห็นคุณค่าของทุเรียนหรือพืชพันธุ์อื่น ๆ ของไทย อีกทั้งยังช่วยสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่ สินค้าของเกษตรกรไทยหรือผู้ประกอบการทางธุรกิจ ตลอดจนทำให้เศรษฐกิจของไทยเติบโตมากยิ่งขึ้นอีกด้วย

References

- Ayaekaji, P. (2017). Diversity of Indigenous Durian Cultivars (*Duriozibethinus Murray*) in Lamphaya Sub-district, Mueang Yala District, Yala Province. Proceedings of the 6th National Research Conference on Research Creativity to Drive the Country towards Stability, Prosperity, and Sustainability in the Era of Thailand 4.0. Faton University. (In Thai)
- Khaiyanan, W. (2004). *Auspicious Plant Naming in Thai* [Master's thesis]. Chulalongkorn University. (In Thai)
- Office of Agricultural Economics. (2023). *Agricultural Statistics of Thailand, 2022*. Office of Agricultural Economics. <https://www.oae.go.th/assets/portals/1/files/journal/2566/yearbook2565.pdf> (In Thai)
- Pakdeekam, S. (2006). *Loanword Dictionary of Khmer Words in Thai Language*. Bangkok: Amarin Printing and Publishing. (In Thai)
- Puurakasikara, W. (1998). *The Characteristics of Thai Words of Mon Origin* (Research). Thai Khadi Research Institute, Thammasat University. (In Thai)

- Phanthumetha, N. (2016). **Thai Grammar**. 8th edition. Bangkok: Academic Publications Project, Faculty of Arts, Chulalongkorn University. (In Thai)
- Royal Institute. (2013). **Royal Institute Dictionary, 2011 Edition**. Bangkok: Nanmee Books Publications. (In Thai)
- Siriwitthaiporn, L. (2014). **Research on Rice Varieties: Linguistic Genetics of Thai Beauty**. Department of Language, Faculty of Arts, Rajamangala University of Technology Suvarnabhumi, Suphan Buri Campus. (In Thai)
- Silpawattanatham. (January 26, 2022). **Where does the name “Rayong” come from? Is it in the Chong or Malayu language?, Silpa-mag**.https://www.silpa-mag.com/history/article_52770 (In Thai)
- Thongpanshang, W. (2003). **Durian**. (3rd ed.). Nonthaburi: Kasetarn. (In Thai)